

การท่องเที่ยวไทยแลนด์แดนสยามยุคโควิด THAILAND TOURISM IN THE COVID ERA

¹วิไลวรรณ วะปะแก้ว และ ²ยุภาพร ยูภาส
¹Wilaiwan Wapakeaw and ²Yupaporn Yupas

¹มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
²มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ประเทศไทย
¹Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.
² Rajabhat Mahasarakham University, Thailand.

¹Narong.law2524@gmail.com

Received September 10, 2021; Revised November 2, 2021; Accepted December 1, 2021

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไทยแลนด์แดนสยามยุคโควิดซึ่งในประเทศไทยมีแบ่งการท่องเที่ยวออกเป็นหลากหลายรูปแบบให้เลือก อาทิ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวเฉพาะทาง การจัดการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรมของการจัดการท่องเที่ยว ตามคุณลักษณะของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้แก่ 1) เป็นการท่องเที่ยวที่มีความต่อเนื่อง (Continuity) ของวัฒนธรรมรวมถึงสามารถมอบประสบการณ์นันทนาการที่ดีแก่นักท่องเที่ยวด้วย 2) เป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (Quality) เน้นคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ นันทนาการและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และ 3) เป็นการท่องเที่ยวที่มีความสมดุล (Balance) ระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยวของคนในชุมชนและขีดความสามารถของทรัพยากร หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 คลี่คลายกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดยุทธศาสตร์การฟื้นฟูการท่องเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ สร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภคนักท่องเที่ยวเกิดการใช้จ่ายจากการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ รวมไปถึงผู้ประกอบการ SME และการจ้างงานภาคประชาชนในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจภาคโรงแรม สาย

¹ อาจารย์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การบิน ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว ภายใต้ความปกติใหม่ (New Normal) กระตุ้นไทยเที่ยวไทยด้วยรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและบริการที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ (Responsible Tourism) ภายใต้นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว 4 ประการ คือ ความปลอดภัย (Safety) ความสะอาด (Clean) ความเป็นธรรม (Fair) และกระจายรายได้สู่ชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำสู่ความยั่งยืน (Sustainability)

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวไทย, ยุทธศาสตร์การฟื้นฟูการท่องเที่ยว, สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19

Abstract

This article is intended to study about tourism in Thailand in the COVID Era. In Thailand, tourism is divided into various alternative types of tourism including: cultural tourism, ecotourism, health tourism, and specialty tourism. Sustainable tourism needs to encourage the community to participate in all activities of tourism management. According to the characteristics of sustainable tourism, it includes: 1) tourism with continuity of culture that provides a nice recreational experience for tourists; 2) quality tourism that emphasizes the quality of the environment, recreational experience and the quality of life of the people in the community; and 3) a balanced tourism that makes a balance among the needs of the tourists, the needs of the community, and the capacity of the resource. Once after the situation of the first spread of the COVID-19 virus had eased, the Ministry of Tourism and Sports established a tourism rehabilitation strategy by focusing on stimulating domestic tourism through: building confidence of consumers; more expenses of domestic tourists that in turn more income of the entrepreneurs including SME sector, people's employment in tourism industries such as hotel business, airlines, restaurants, travel agencies under the new normal. Stimulation of Thais in continuously visiting Thailand with a pattern of tourism that is safe for health and quality services. In addition, it was focused on promoting responsible tourism under the 4 tourism promotion policies including: safety, cleanliness, fairness and income distribution to the community in order to reduce disparity towards sustainability

Keywords: Thailand Tourism, Tourism Rehabilitation Strategy, the Virus COVID-19 Pandemic Situation

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวถือเป็นอุตสาหกรรมหลักที่มีความสำคัญ ซึ่งสามารถทำรายได้ให้กับประเทศไทยมากเป็นอันดับหนึ่ง จึงอาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวมีความสำคัญโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอันจะส่งผลให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศดีขึ้นด้วย ดังนั้นรัฐบาลได้มีการพัฒนาองค์ประกอบหลายอย่างทางการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควบคู่กันอีกทั้งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยก็มีส่วนสำคัญในการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและในระดับนานาชาติสำหรับสิ่งที่มีพัฒนานั้นมีทั้งการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวและการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานทางการท่องเที่ยว เช่น เส้นทางคมนาคม ถนน และสิ่งปลูกสร้างอาคารต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยวของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่ออำนวยความสะดวกและมีความพร้อมสำหรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2563 (คำนวล ชุมณี. 2554)

ความเป็นมาของการท่องเที่ยว

ในประเทศไทยมีแบ่งการท่องเที่ยวออกเป็นหลากหลายรูปแบบให้เลือก อาทิ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวเฉพาะทาง ซึ่งการท่องเที่ยว แต่ละรูปแบบนั้นมีความโดดเด่นที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวทั้งสิ้น เพราะการท่องเที่ยวแต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกันทั้งด้านสถานที่ ด้านเวลาและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่สิ่งที่นักท่องเที่ยวได้จากการท่องเที่ยวนั้นคือประสบการณ์ทางการท่องเที่ยว ทั้งการเรียนรู้ความสนุกสนาน และการพักผ่อนเป็นต้น อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไม่เพียงจะก่อให้เกิดผลดีทางเศรษฐกิจแล้วอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้นๆ ด้วยเช่นปัญหาการทำลายทัศนียภาพ ปัญหามลภาวะและอาจส่งผลกระทบต่อสังคมหรือชุมชนนั้น ๆ เช่นค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้นรวมถึงวิถีชีวิตของชุมชนที่เปลี่ยนไปเป็นสังคมเมืองและสูญเสียความเป็นตัวตนหรือเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้ ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลงเนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในขณะเดียวกันทรัพยากรเหล่านั้นก็มีจำกัดและไม่เพียงพอที่จะรองรับของการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมทางการท่องเที่ยวได้ทำให้การจัดการแหล่งท่องเที่ยวมักจะประสบปัญหาความขัดแย้งในการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรทางการท่องเที่ยว (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.2541)

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จึงเป็นนโยบายและแนวทางที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยผลักดันให้เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมเสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนสืบไปซึ่งนโยบายและแนวทางการท่องเที่ยวนี้ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2549) ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดสมดุลระหว่างการประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับการอนุรักษ์ฟื้นฟูโดยการสร้างชุมชนให้มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมดูแลรักษา การฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน

การจัดการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างยั่งยืน จำเป็นต้องส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุก ๆ กิจกรรมของการจัดการท่องเที่ยว ตามคุณลักษณะของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ได้แก่ 1) เป็นการท่องเที่ยวที่มีความต่อเนื่อง (Continuity) หมายถึง ความต่อเนื่องของทรัพยากรธรรมชาติและต่อเนื่องของวัฒนธรรมซึ่งจัดเป็นทรัพยากรหลัก รวมถึงสามารถมอบประสบการณ์นันทนาการที่ดีแก่นักท่องเที่ยวด้วย 2) เป็นการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ (Quality) เน้นคุณภาพของสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์ นันทนาการและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน และ 3) เป็นการท่องเที่ยวที่มีความสมดุล (Balance) คือความสมดุลระหว่างความต้องการของนักท่องเที่ยวของคนในชุมชนและขีดความสามารถของทรัพยากร (ธีระอินทรเรือง.2559)

กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวทุกรูปแบบอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 1) อนุรักษ์ และใช้ทรัพยากรอย่างพอดี (Using Resource Sustainable) 2) ลดการบริโภคและใช้ทรัพยากร ที่เกินความจำเป็นกับการลดการก่อของเสีย (Reducing Over-consumption and Waste) 3) รักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม (Maintain Diversity) 4) ประสานการพัฒนาการท่องเที่ยว (Integrating Tourism into Planning) 5) ต้องทำการท่องเที่ยวขยายฐานเศรษฐกิจในท้องถิ่น (Supporting Local Economy) 6) การมีส่วนร่วมการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวกับท้องถิ่น (Involving Local Communities) 7) หมั่นประชุมและปรึกษาร่วมกับผู้เกี่ยวข้องที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน (Consulting Stakeholders and the Public) 8) การพัฒนาบุคลากร (Training Staff) 9) การจัดเตรียมข้อมูลคู่มือบริการข่าวสารการท่องเที่ยวให้พร้อม (Marketing Tourism Responsibly) 10) ประเมินผลตรวจสอบและวิจัย (Undertaking Research) (รพีพรพรรณ แก้วสุริยะ.2545)

สถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย

การแพร่ระบาดของเชื้อ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยมีการประเมินพบว่า จะส่งผลกระทบกับจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติของไทยในปี 2563 ที่จะลดลงเหลือเพียง 18 ล้านคน หรือลดลงร้อยละ 54.6 และน่าจะส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงเศรษฐกิจไทย ที่มีการคาดการณ์ว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) จะลงจากร้อยละ 2.7 เหลือร้อยละ -0.8 โดยมีแนวโน้มที่สถานการณ์จะกลับมาฟื้นตัวในช่วงไตรมาส 4 หากพิจารณาประเทศที่มีภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยอ้างอิงตัวเลขตามรายงานของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (World Travel and Tourism Council : WTTC) จะเห็นว่าอุตสาหกรรมการเดินทางและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี 2561 สร้างเม็ดเงินให้กับเศรษฐกิจโลกประมาณ 8.8 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 10.4 ของกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมดของโลกแตเมื่อนำสัดส่วนของธุรกิจการท่องเที่ยวใน GDP มาเปรียบเทียบจะพบว่า ประเทศที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 มากที่สุดเป็นร้อยละ 2 ของ GDP ของประเทศ รองลงมา คือ ฟิลิปปินส์ร้อยละ 21 เม็กซิโกร้อยละ 16.1 สเปนร้อยละ 14.9 อิตาลี ร้อยละ 13 ประเทศจีนร้อยละ 11 ออสเตรเลียร้อยละ 11 เยอรมนีร้อยละ 10.7 สหราชอาณาจักรร้อยละ 10.5 และอาร์เจนตินาร้อยละ 10.2 ตามลำดับ (สยามรัฐออนไลน์. 2564)สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงเดือนมกราคม - กรกฎาคม 2563 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาประเทศไทยจำนวน 6,691,574 คน ลดลงร้อยละ 71.03 หรือลดลง 16,404,971 คน เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2562 ขณะที่รายได้รวมจากนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่ที่ 332,013.03 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 70.35 หรือลดลง 787,841.54 ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2562 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563)ข้อมูลจากสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สทท.) เกี่ยวกับดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการท่องเที่ยวประจำไตรมาส 2/2563 จากการสำรวจความเชื่อมั่นผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจำนวน 770 ราย ระหว่างวันที่ 10 - 25 พฤษภาคม 2563 พบว่า ดัชนีความเชื่อมั่นผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอยู่ที่ 12 ซึ่งต่ำกว่าที่ผู้ประกอบการได้คาดการณ์ไว้ในช่วงไตรมาส 1/2563 ที่ได้คาดการณ์ไว้ว่าจะอยู่ที่ 62 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวที่ถือว่าต่ำกว่าระดับปกติมากที่สุด ตั้งแต่ปี 2553 หรือในรอบ 10 ที่ผ่านมา สาเหตุเพราะมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 กระจายไปทั่วโลก ส่งผลให้เศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศอยู่ในภาวะถดถอย มีการออกประกาศห้ามทำการบินเข้าสู่ประเทศไทย และมีการขยายเวลาการปิดน่านฟ้าต่อเนื่องตามสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่ยังคงแพร่ระบาดในหลายประเทศทั่วโลก และยังไม่สามารถควบคุมได้ ส่งผลให้เดือนเมษายน 2563 ไม่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยจนจบไตรมาส 2 ซึ่งจากการคาดการณ์สถานการณ์ท่องเที่ยวไตรมาส

3/2563 พบว่า ดัชนีความเชื่อมั่นคาดการณ์อยู่ที่ 37 แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการมีความคาดหวังว่า สถานการณ์การท่องเที่ยวในไตรมาส 3 จะดีขึ้นกว่าไตรมาส 2/2563 แต่ยังคงคาดว่าผลประกอบการจะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าปกติมากที่สุด โดยมาตรการเข้มงวดต่างๆที่รัฐบาลใช้เพื่อควบคุมการระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ส่งผลให้ไม่มีการระบาดในประเทศ รัฐบาลจึงทยอยผ่อนคลายความเข้มงวดลงเป็นลำดับ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศในระยะอันใกล้ โดยคาดการณ์จำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ไตรมาส 2 จำนวนและรายได้จากต่างชาติเท่ากับศูนย์ ติดลบร้อยละ 100 ไตรมาส 3 คาดว่าจะมีประมาณ 0.4 ล้านคน ติดลบร้อยละ 96 สร้างรายได้ 20,622 ล้านบาท ติดลบร้อยละ 96 (มติชนออนไลน์.2564) ทั้งนี้ สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศ เดือนมิถุนายน 2563 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ จำนวน 3.28 ล้านคน-ครั้ง หดตัวร้อยละ 74.57 สร้างรายได้ 1.60 หมื่นล้านบาท หดตัวร้อยละ 80.10 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ขณะที่ตั้งแต่เดือนมกราคม-มิถุนายน 2563 มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศสะสม จำนวนทั้งสิ้น 28.33 ล้านคน-ครั้ง หดตัวร้อยละ 63.07 มีรายได้สะสมจากการท่องเที่ยว 0.21 ล้านล้านบาท หดตัวร้อยละ 61.16 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา จากมาตรการผ่อนปรนในระยะที่ 3 - 5 ได้มีการยกเลิกการห้ามออกนอกเคสสถานในช่วงเวลาที่กำหนด (Curfew) และอนุญาตให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจกลับมาเปิดแบบมีเงื่อนไขทางสาธารณสุข รวมถึงการบริการด้านการท่องเที่ยว ส่งผลให้ทิศทางของการท่องเที่ยวภายในประเทศเริ่มปรับตัวดีขึ้น ทั้งนี้ จังหวัดที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี นครราชสีมา ตามลำดับ (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2564)

อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว 5 อันดับแรก
(ไตรมาสที่ 4 ปี 2562 ถึง มกราคม 2563)

ประเทศ	Q4/2562			2563
	%CH (Y-o-Y)			%CH (Y-o-Y)
	ก.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.
 จีน	+ 27.81	+ 18.33	+ 1.51	-3.71
 มาเลเซีย	+ 6.99	- 7.58	- 0.30	+20.61
 รัสเซีย	+ 5.41	+ 10.38	+ 8.52	+11.24
 เกาหลีใต้	+ 14.41	+ 0.75	+ 3.58	-3.53
 อินเดีย	+ 37.90	+ 22.60	+ 12.42	-2.64

ในเดือนมกราคม 2563 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ จำนวน 12.13 ล้านคน-ครั้ง หดตัวร้อยละ 4.28 สร้างรายได้ 0.09 ล้านล้านบาท หดตัวร้อยละ 3.48 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ในเดือนมกราคม 2563 การ

ท่องเที่ยวภายในประเทศหดตัวทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว โดย จังหวัดที่จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยขยายตัว 3 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรีอุดรธานี และ แพร่ การขยายตัวของนักท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรีมาจากประเพณีนมัสการรอยพระ พุทธบาทเขาคิชฌกูฏ ได้เริ่มตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม-24 มีนาคม 2563 เบื้องต้นมียอดผู้แสวง บุญโดยประมาณ 303,400 คน คิดเป็นนักท่องเที่ยวร้อยละ 70 ทำให้นักท่องเที่ยวในจังหวัด จันทบุรีขยายตัวมากกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งในปี 2562 ประเพณีนมัสการรอยพระพุทธรูปบาท เขาคิชฌกูฏอยู่ในช่วงวันที่ 5 กุมภาพันธ์-5 เมษายน ของทุกปี

แนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวของคนไทย

ข้อมูลจากศูนย์วิจัยด้านตลาดการท่องเที่ยว ททท. (TATIC) ได้ทำการสำรวจข้อมูล คนไทยทั่วประเทศ ระหว่างวันที่ 17 - 20 กรกฎาคม 2563 จำนวน 1,208 ตัวอย่าง เพื่อให้ ทราบพฤติกรรมและความคิดเห็นต่อการเดินทางท่องเที่ยว ภายในประเทศในช่วงปี 2563 ผล การสำรวจ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย .2564) ดังนี้

1. คนไทยยังมีความเชื่อมั่นสูงถึงระดับ ร้อยละ 83.78 ต่อภาพรวมของภาวะการ ท่องเที่ยวภายในประเทศภายในปีนี้ โดยประมาณ ร้อยละ 53.25 ของผู้ตอบแบบสอบถามยัง เตรียมการวางแผนที่จะเดินทางท่องเที่ยว ทั้งนี้ เหตุผลหลักที่ยังไม่วางแผนเดินทาง เนื่องจาก ยังไม่มั่นใจต่อปัญหาการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 และไม่มีทุนทรัพย์เพียงพอต่อการ เดินทางท่องเที่ยว

2. รูปแบบของการเดินทางท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.69 จะเป็นการ เดินทางข้ามจังหวัด ขณะที่อีก ร้อยละ 16.31 จะเป็นการเดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัด เนื่องจากไม่มีเวลาว่างเพียงพอ และยังไม่ค่อยมั่นใจต่อมาตรการความปลอดภัยจากการแพร่ ระบาดของ COVID-19 ตลอดจนข้อขัดข้องจากมาตรการควบคุมการให้บริการต่าง ๆ ทำให้ ไม่สามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่

3. การเดินทางท่องเที่ยวข้ามจังหวัด คาดว่าจะมีการใช้งบประมาณเฉลี่ย 13,081 บาท/ทริปโดยจะเดินทางเป็นกลุ่มเฉลี่ย 3.86 คน ส่วนใหญ่ 75.695 จะเดินทางแบบค้างคืน โดยจะมีวันพำนักร้อยละ 3.64 คืน

4. จุดหมายปลายทางยอดนิยม 5 อันดับแรก คือ เชียงใหม่ กาญจนบุรี กรุงเทพฯ กระบี่ และชลบุรี

5. พาหนะที่คาดว่าจะใช้ในการเดินทาง คือ รถยนต์ส่วนตัวมากที่สุด ร้อยละ 70.41รองลงมา คือ เครื่องบิน ร้อยละ 9.41 และการเช่ารถยนต์ ร้อยละ 6.41

6. กิจกรรมที่สนใจระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว คือ ถ่ายรูป ร้อยละ 73.24 ชม ทิวทัศน์ธรรมชาติ ร้อยละ 56.73 ไหว้พระ/ขอพร ร้อยละ 47.59 ซ้อปปิ้ง ร้อยละ 46.18 และ ขับรถเที่ยวร้อยละ 44.95

จากข้อมูลของโกด้า แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อการเดินทางท่องเที่ยว เผยผลการสำรวจในแคมเปญ GoLocal ที่โกด้าได้จัดทำขึ้นเพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวในประเทศของหลายประเทศทั่วโลกพบว่า 3 ชาติแรกที่คนอยากออกเดินทางท่องเที่ยวในประเทศมากที่สุด ได้แก่ ประเทศไทย (78%) ประเทศอินโดนีเซีย (76%) และประเทศสหรัฐอเมริกา (74%) ขณะที่ 3 จุดหมายปลายทางยอดนิยมแรกของนักท่องเที่ยวไทย คือ เชียงใหม่ ภูเก็ตและหัวหิน ตามลำดับ นอกจากนี้ ผลการสำรวจยังแสดงให้เห็นว่า 3 ใน 4 ของนักท่องเที่ยวมีความพร้อมและอยากออกเดินทางท่องเที่ยวอีกครั้ง โดยนักท่องเที่ยวชาวเวียดนาม (87%) อินโดนีเซีย (78%) และได้หวัน (59%) เป็น 3 ชาติแรกที่อยากออกเดินทางมากที่สุด ซึ่งโดยรวมแล้ว ภายในช่วง 12 เดือนข้างหน้า ร้อยละ 65 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด อยากเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ ส่วนอีก ร้อยละ 35 อยากไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ สำหรับปี 2563 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาคาดการณ์ว่ารายได้รวมจากการท่องเที่ยวจะอยู่ที่ 1.23 ล้านล้านบาท ลดลง ร้อยละ 60 หรือลดลง 1.78 ล้านล้านบาท จากปี 2562 ซึ่งมีรายได้รวม 3.01 ล้านล้านบาท แบ่งเป็นรายได้จากตลาดต่างประเทศ 1.93 ล้านล้านบาท ซึ่งมีจำนวน นักท่องเที่ยวต่างชาติ 39.79 ล้านคน ขณะที่ตลาดในประเทศปี 2562 มีรายได้ 1.08 ล้านล้านบาท จากจำนวนนักท่องเที่ยวไทย 166.84 ล้านคน (กรุงเทพธุรกิจออนไลน์, 2563)

มาตรการบรรเทาผลกระทบด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทย

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 ตั้งแต่ช่วงต้นปี 2563 ที่ผ่านมาส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและเศรษฐกิจในประเทศไทยเป็นอย่างมาก แต่ด้วยการดำเนินมาตรการด้านการควบคุมโรคที่ใช้หลายมาตรการควบคู่กัน และความร่วมมือของประชาชนทุกคน และทุกภาคส่วนทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา(COVID-19) ในประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้นตามลำดับ โดยได้มีมาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากไวรัสโคโรนาออกมา 3 ระยะ ประกอบด้วย

1. มาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากไวรัสโคโรนาต่อเศรษฐกิจไทยทั้งทางตรงทางอ้อม ระยะที่ 11 ประกอบด้วย 1) มาตรการด้านการเงิน 2) มาตรการภาษี และ 3) มาตรการช่วยเหลืออื่นๆ (รัฐบาลไทย, 2563)

2. มาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากไวรัสโคโรนาต่อเศรษฐกิจไทยทั้งทางตรงทางอ้อม ระยะที่ 22 ประกอบด้วย 1) มาตรการดูแลและเยียวยา “แรงงานลูกจ้าง

ลูกจ้างชั่วคราว อาชีพอิสระที่ไม่อยู่ในระบบประกันสังคม” ซึ่งได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-19) และ 2) มาตรการดูแลและเยียวยา “ผู้ประกอบการ” (รัฐบาลไทย, 2563)

3. มาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากไวรัสโคโรนาต่อเศรษฐกิจไทยทั้งทางตรงทางอ้อมระยะที่ 33 ประกอบด้วย 1) ร่างพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พ.ศ... (ร่าง พ.ร.ก. กู้เงินฯ) 2) มาตรการเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและระบบการเงิน และ 3) มาตรการช่วยเหลืออื่น ๆ (รัฐบาลไทย, 2563) การออกมาตรการเพิ่มเติมเป็นการเฉพาะกรณี “ธุรกิจท่องเที่ยว” กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้องได้รับมาตรการช่วยเหลือเช่นเดียวกับมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการทั่วไป และได้รับความช่วยเหลือในมาตรการเพิ่มเติม (มติชนออนไลน์, 2563) ดังนี้

1) คืนสภาพคล่อง/เพิ่มรายได้/สร้างดีมานด์/มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการจับจ่ายใช้สอยภายในประเทศให้บริษัท/ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหักรายจ่ายได้ จ่ายเป็นค่าห้องสัมมนา ค่าห้องพัก ค่าขนส่ง หรือรายจ่ายอื่นที่เกี่ยวกับการอบรมสัมมนาภายในประเทศที่ได้จัดขึ้นให้แก่ลูกจ้าง หรือรายจ่ายที่ได้จ่ายให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว เพื่อการอบรมสัมมนาภายในประเทศ หักภาษีได้ 2 เท่าของรายจ่ายตามที่จ่ายจริง ให้หน่วยงานต่างๆ ปรับแผนการเดินทางไปราชการต่างประเทศที่ตั้งไว้สำหรับศึกษาดูงาน ประชุม สัมมนาอบรมที่ต่างประเทศมาดำเนินการภายในประเทศ หรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณแนวทางข้างต้น

2) ลด/ชะลอภาระค่าใช้จ่าย/เลื่อนการจ่ายค่าเช่าที่ราชพัสดุสำหรับผู้เช่าประเภทผู้ประกอบการที่อยู่ธุรกิจท่องเที่ยว และเกี่ยวข้องไปจนถึงกันยายน 2563 ขยายเวลาชำระค่าไฟฟ้าและค่า น้ำประปาสำหรับผู้ใช้ไฟฟ้า/น้ำ ประเภทกิจการเฉพาะอย่าง (ธุรกิจโรงแรมและกิจการให้เช่าพักอาศัย) ตลอดจนไม่คิดค่าปรับ (ดอกเบี้ย) ตลอดระยะเวลาผ่อนผัน และผ่อนผันไม่เกิน 6 เดือน ของแต่ละรอบบิล มาตรการภาษีเพื่อสนับสนุนการปรับปรุงกิจการโรงแรม ให้บริษัท/ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการโรงแรมหักรายจ่ายสำหรับเงินได้เท่ากับรายจ่ายที่ได้จ่ายเพื่อการต่อเติมเปลี่ยนแปลง ขยายออก หรือทำให้ดีขึ้นซึ่งทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับกิจการ แต่ไม่ใช่เป็นการซ่อมแซมให้คงสภาพเดิม เป็นจำนวน 1.5 เท่าของรายจ่ายตามจำนวนที่จ่ายจริงคืนเงินหลักประกันสำหรับธุรกิจนำเที่ยวทุกประเภท ร้อยละ 70 ของเงินหลักประกัน ได้แก่ ธุรกิจนำเที่ยวประเภทเฉพาะพื้นที่ได้คืน 7,000 บาท ประเภทภายในประเทศได้คืน 35,000 บาท ประเภทนำเที่ยวจากต่างประเทศ ได้คืน 70,000 บาท และประเภททั่วไป ได้คืน 140,000 บาท

ยุทธศาสตร์ 5R

หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 คลี่คลายลง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดยุทธศาสตร์การฟื้นฟูการท่องเที่ยว โดยการให้ความสำคัญกับการกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ สร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภค กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดการใช้จ่ายจากการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มมากขึ้น เพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ รวมไปถึงผู้ประกอบการ SME และการจ้างงานภาคประชาชนในภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจภาคโรงแรม สายการบิน ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว ภายใต้ความปกติใหม่ (New Normal) กระตุ้นไทยเที่ยวไทยด้วยรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและบริการที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ (Responsible Tourism) ภายใต้นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยว 4 ประการ คือ ความปลอดภัย (Safety) ความสะอาด (Clean) ความเป็นธรรม (Fair) และกระจายรายได้สู่ชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำสู่ความยั่งยืน (Sustainability) ทั้งนี้ มีการกำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของแผนฟื้นฟูการท่องเที่ยว 2 ข้อ คือ 1) สร้างงาน สร้างรายได้ เสริมสภาพคล่อง กระตุ้นการบริโภคภาคประชาชนผ่านการเดินทางภายในประเทศ และ 2) สร้างรายได้จากฐานนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายสูงสร้างสมดุลเชิงโครงสร้างใหม่ เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยมียุทธศาสตร์ 5R เป็นกลไกในการขับเคลื่อนประกอบด้วย

1. กระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ สร้างความเชื่อมั่นผู้บริโภค เพื่อการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวและเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานราก โดยใช้แนวทาง Go Again ส่งเสริมให้เกิดการเที่ยวซ้ำในประเทศ เน้นเพิ่มความถี่ในการเดินทางของกลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมไทยเที่ยวไทยให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะผ่านความร่วมมือต่างๆ และแนวทาง Go Local พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนเศรษฐกิจฐานราก

2. ซ่อมสร้าง ปรับตัวสู่ New Normal เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระยะยาว พัฒนาสินค้าและบริการให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น โดยใช้แนวทาง Go New Norm ซ่อมสิ่งที่ปัญหาและสร้างสิ่งที่จะเป็นรากฐานที่มั่นคงยั่งยืนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อไป ประสานความช่วยเหลือผู้ประกอบการ พัฒนายกระดับทักษะของบุคลากรทุกระดับ และแนวทาง Go Digital พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสร้างความมั่นใจเรื่องความปลอดภัย พัฒนาแพลตฟอร์มเป็นเครื่องมือทางการตลาดสร้างโอกาสและให้ความรู้การตลาดสมัยใหม่แก่ผู้ประกอบการ

3. Rebrand สื่อสารการตลาดด้วยภาพลักษณ์ใหม่ ทำให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวคนไทยและต่างชาตินึกถึงและตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยว ด้วยแนวทาง Go Top สร้างความประทับใจ ประเทศไทยเป็นหนึ่งในใจของนักท่องเที่ยว และ

แนวทาง Go Confident สร้างความเชื่อมั่นในคุณค่าแบรนด์ Amazing Thailand ด้านความปลอดภัย นักท่องเที่ยวได้มาและกลับไปด้วยดี

4. กระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้ฟื้นกลับมาในระยะเวลาที่รวดเร็ว โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายสูง รักษาฐานนักท่องเที่ยวคุณภาพและกลุ่มเป้าหมายผ่านแนวทาง Go High ทำตลาดแบบเจาะจงกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่ม Health and Wellness ไม่เน้นจำนวนมุ่งรักษาฐานนักท่องเที่ยวคุณภาพ เปิดกว้างทางตลาดทุกพื้นที่ และแนวทาง Go Quality มุ่งตลาดที่มีศักยภาพในการเติบโต

5. ปรับสมดุใหม่เพื่อความยั่งยืน ผ่านแนวทาง Go Responsible รักษาธรรมชาติที่ฟื้นตัวดีขึ้นจากช่วง COVID-19 สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และแนวทาง Go Sustainability ลดการพึ่งพิงตลาดใดตลาดหนึ่ง กระจายการเดินทางท่องเที่ยวเชิงพื้นที่และเวลา สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของการรักษาสสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมประเทศไทยได้รับผลกระทบทำให้ภาคการท่องเที่ยวหยุดนิ่งมาตั้งแต่เดือนเมษายนซึ่งในเดือนมิถุนายนสถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19ภายในประเทศปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจเริ่มกลับมาเปิดกิจการได้อีกครั้งรวมถึงภาคการท่องเที่ยวเริ่มกลับมาเปิดให้บริการได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขความมั่นคงทางสุขภาพที่มุ่งเน้นให้นักท่องเที่ยวรักษาความสะอาด ใส่ผ้าปิดปากและเว้นระยะห่างทางสังคมร่วมกับเก็บประวัติการเดินทางของนักท่องเที่ยว ซึ่งยังคงเป็นการท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นหลักอย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจและกระตุ้นการท่องเที่ยวเพื่อให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศภาครัฐได้จัดทำโครงการ “เที่ยวปันสุขฟื้นฟูการท่องเที่ยวประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19” ซึ่งมีระยะเวลาในการดำเนินโครงการตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-ตุลาคม 2563 โดยแบ่งออกเป็น 2 แพคเกจ ดังนี้

1. เราเที่ยวด้วยกัน เป็นโครงการสำหรับประชาชนทั่วไป โดยจะสนับสนุนส่วนลดค่าโรงแรมที่พัก/สนับสนุนส่วนลดค่าอาหารและค่าเข้าสถานที่ท่องเที่ยว/สนับสนุนค่าเดินทางโดยเครื่องบิน

2. กำลังใจ เป็นโครงการสำหรับเจ้าหน้าที่ อสม./รพสต./อสส. สนับสนุนเงินไม่เกิน 2,000 บาท มีระยะเวลาเดินทางไม่น้อยกว่า 2 วัน 1 คืน โดยโครงการดังกล่าวมีสเปกธุรกิจโรงแรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกระตุ้นการใช้จ่ายภาคประชาชนผ่านการท่องเที่ยวภายในประเทศในช่วงที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศยังไม่สามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ในส่วนของภูมิภาคอาเซียนนั้น ทิศทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนจากรายงานเอกสารข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของผลกระทบทางเศรษฐกิจจากโรค COVID-19 ในกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN Policy Brief) พบว่า จากภาวะการระบาดของโรค COVID-19 ที่ทำให้เกิดอุปสรรคต่อห่วงโซ่อุปทานปัจจัยการผลิตเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอาเซียน

อยู่ในภาวะไม่ปกติ ดังนั้น การสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะการรักษาห่วงโซ่อุปทานเพื่อให้เศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอาเซียนดำเนินต่อไปได้ แสดงให้เห็นว่าทิศทางการฟื้นฟูเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศอาเซียนยังคงมาจากเปิดตลาดการค้าการลงทุนระหว่างประเทศ โดยไม่ละเลยความมั่นคงทางสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความตกลงในถ้อยแถลงร่วมของรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนในการเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อการฟื้นฟูการท่องเที่ยวอาเซียน (Joint Statement of the ASEAN Tourism Ministers on Strengthening Cooperation to Revitalize ASEAN Tourism) ล่าสุดรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ร่วมประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนสมัยพิเศษ ว่าด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผ่านระบบการประชุมทางไกล (Video Conference) โดยที่ประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงมาตรการในการฟื้นตัวเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้อุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนฟื้นตัวโดยเร็วที่สุด โดยมุ่งเน้นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ ในการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยอาศัยการดำเนินงานของทีมสื่อสารในภาวะวิกฤติการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism Crisis Communications Team : ATCCT) เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ทันเวลา เชื่อถือได้ ตลอดจนแสวงหาความร่วมมือกับคู่เจรจาและหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ของอาเซียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในมาตรการสนับสนุนและบรรเทาทุกข์ในภาคการท่องเที่ยว โดยที่ประชุมยังได้รับรองถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนในการเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อการฟื้นฟูการท่องเที่ยวอาเซียน (Joint Statement of the ASEAN Tourism Ministers on Strengthening Cooperation to Revitalize ASEAN Tourism)

บทสรุป

1. การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย โดยอ้างอิงตัวเลขตามรายงานของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลกพบว่า ประเทศที่จะได้รับผลกระทบจาก COVID-19 มากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลก คือ ประเทศไทยหลังจากมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทยหยุดนิ่งมาตั้งแต่เดือนเมษายน 2563 ส่งผลให้ธุรกิจที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของไทย เช่น สายการบิน เครือโรงแรม และบริษัททัวร์ รวมทั้งธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่างได้รับผลกระทบอย่างมาก จากสถานการณ์ดังกล่าวหลายประเทศทั่วโลกต่างออกมาตรการบรรเทาผลกระทบด้านการท่องเที่ยวออกมาเพื่อบรรเทาผลกระทบด้านการท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการภายในประเทศ ในส่วนของประเทศไทยภาครัฐออกมาตรการ

ดูแลและเยียวยาทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อผลกระทบและเสริมสภาพคล่องให้ผู้ประกอบการ

2. หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 คลี่คลายลง ควรฟื้นฟูการท่องเที่ยว กระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ สร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภค กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดการใช้จ่ายจากการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มมากขึ้น กระตุ้นไทยเที่ยวไทยด้วยรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่ปลอดภัยต่อสุขภาพและบริการที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ (Responsible Tourism) (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563) โดยภาครัฐได้จัดโครงการเที่ยวปันสุขฟื้นฟูการท่องเที่ยวไทยที่ได้รับผลกระทบจากเชื้อไวรัส COVID-19 ในสองแพ็คเกจ คือ เราเที่ยวด้วยกัน และกำลังใจ และมีการกำหนดเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ของแผนฟื้นฟูการท่องเที่ยว คือ 1) สร้างงาน สร้างรายได้ เสริมสภาพคล่องกระตุ้นการบริโภคภาคประชาชนผ่านการเดินทางภายในประเทศ และ 2) สร้างรายได้จากฐานนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายสูง สร้างสมดุลเชิงโครงสร้างใหม่ เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยมีกลไกในการขับเคลื่อน คือ 1) กระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ สร้างความเชื่อมั่นผู้บริโภค 2) ช่อมสร้าง ปรับตัวสู่นิวนอร์มัลเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระยะยาว พัฒนาลิขสิทธิ์และบริการให้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น 3) สื่อสารการตลาดด้วยภาพลักษณ์ใหม่ ทำให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยว

3. คนไทยและต่างชาตินึกถึงและตัดสินใจเลือกเดินทางท่องเที่ยว กระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้ฟื้นกลับมาในระยะเวลาที่รวดเร็ว ปรับสมดุลใหม่เพื่อความยั่งยืน แม้การระบาดของโรค COVID-19 ยังคงมีอยู่และส่งผลให้พบผู้ติดเชื้ออย่างต่อเนื่อง แต่การฟื้นฟูทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญเช่นกัน ดังนั้น ก้าวต่อไปของการแก้ไขปัญหา คือ การหาทางออกร่วมกันระหว่างความสมดุลของความมั่นคงทางสุขภาพและสร้างศักยภาพในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว เพื่อให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการคลัง. (2562), *มาตรการเยียวยาผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19*. แหล่งที่มา <https://www.mof.go.th/th/view/attachment/file/>
 กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562), *ประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียนสมัยพิเศษ ว่าด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. (Online), แหล่งที่มา <https://www.mots.go.th/Newsview.php?nid=12639> (25 มกราคม 2564)

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
(2540). *โครงการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ*.
กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- คำนวล ชุมณี. (2554). *โมเดลแสดงอิทธิพลของคุณภาพบริการของโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต
กระบี่และพังงา ต่อความจงรักภักดีของนักท่องเที่ยว*. บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัย
วลัยลักษณ์.
- มติชนออนไลน์. *รวมมาตรการ ‘รบ.’ เยียวยาทุกกลุ่มบรรเทาพิษ ‘โควิด’ กลุ่มประชาชนทั่วไป*
https://www.matichon.co.th/politics/politics-in-depth/news_2094206 (25 มกราคม 2564)
- รัฐบาลไทย. *ธุรกิจท่องเที่ยว ปรับตัวรับชีวิตวิถีใหม่*. (Online), แหล่งที่มา
<https://www.thaigov.go.th/infographic/contents/details/3322>
- ธีระ อินทรเรือง. (2559). *การวางแผนพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. เอกสาร
ประกอบการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ราไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2545). *การจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน*. เอกสารประกอบ
การบรรยาย โครงการ เผยแพร่ 'ความรู้ด้านการท่องเที่ยวผ่านเว็บไซต์'.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สยามรัฐออนไลน์. *โควิด-19 ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเป็นอันดับหนึ่งของโลก*. แหล่งที่มา <https://siamrath.co.th/n/146002> (25 มกราคม 2564)